

LA TERÀPIA ASSISTIDA AMB CAVALLS COM A EINA TERAPÈUTICA PER A NENS/ES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL

1. ANTECEDENTS DEL PROJECTE

A l'escola Els Àngels portem des de l'any 2000 utilitzant la teràpia assistida amb cavalls o equinoteràpia. Hem anat fent l'activitat a diferents centres hípics de la Comarca i al pati de l'escola. Els professionals del centre ens hem anat formant fent jornades, cursos, postgraus...

Per l'escola és una activitat terapèutica que potencia els beneficis físics, cognitius, emocional, social i comunicatius, amb un entorn natural que estimula el nen/a en els seus aprenentatges.

2. OBJECTIUS

Amb els objectius del projecte pretenem utilitzar la teràpia assistida amb cavalls (TAC) o Equinoteràpia per complementar els objectius pedagògics i terapèutics plantejats per a cada alumne.

- Utilitzar la teràpia assistida amb cavalls (TAC) com a recurs educatiu i terapèutic per a nens/es amb necessitats educatives especials. El contacte amb el cavall i el seu entorn ens permet potenciar aprenentatges significatius.
- Utilitzar la teràpia assistida amb cavalls (TAC) com a eina de reeducació motora per aquells alumnes que presenten discapacitat motriu. La hipoteràpia ajuda a millorar l'equilibri, a enfortir la musculatura i afavoreix l'àrea psicomotriu, millorant la coordinació, la rapidesa dels reflexes i la planificació motora. També regula el to muscular alterat i millora la psicomotricitat i l'esquema corporal. El moviment que genera el cavall a la pelvis del genet és el mateix que quan caminem.
- Utilitzar la teràpia assistida amb cavalls com a eina terapèutica en l'àmbit emocional, psicològic i comunicatiu. L'equitació terapèutica ajuda a un sentiment general de benestar, a un augment de l'autoconfiança, augmenta l'interès pel món exterior i per un mateix. Adreçat als alumnes amb trastorns del espectre autista, trastorns de la comunicació i alteracions de conducta.
- Utilitzar la teràpia assistida amb cavalls com a eina pedagògica per treballar aspectes cognitius com a reforç del treball d'aula: memòria, encadenament d'accions, números, lletres, els companys i altres conceptes significatius del seu aprenentatge.

3. ACTIVITATS

Per assolir aquests objectius portem a terme dos tipus d'activitats:

Equitació terapèutica

En aquesta modalitat de TAC, l'alumne que la practica pot exercir alguna acció sobre el cavall, ja sigui en el moment de la higiene, en la preparació del cavall, o en l'acte de muntar-lo. L'alumne aprèn a comunicar-se amb el cavall i es converteix en un genet actiu, treballant exercicis neuromusculars, volteig i iniciant el maneig autònom del cavall. L'abordatge terapèutic es fa des d'una perspectiva psicològica, psicomotriu i d'aprenentatges funcionals. Es treballa pas, trot o galop segons l'habilitat i el progrés de l'alumne, s'utilitzen regnes, la persona del centre d'equitació controla el cavall del destre i el professional de l'escola guia l'activitat des del seu costat o al mig de la pista.

Hipoteràpia

La hipoteràpia va adreçada a aquells alumnes que per la seva discapacitat física i/o cognitiva no poden exercir pràcticament cap acció sobre el cavall. No coneixen la relació causa-efecte. L'abordatge terapèutic es fa des d'una perspectiva principalment rehabilitadora, per millorar aspectes físics i psicomotrius, sobretot en aquells alumnes que predomina la discapacitat motriu. En els alumnes que la discapacitat cognitiva és la que limita la seva funcionalitat l'enfocament terapèutic serà psicològic, cognitiu i d'adquisició d'habilitats significatives. Es treballa normalment al pas, amb el cavall guiat del ramal i un professional al costat de l'alumne. També pot ser que un adult hagi de pujar a sobre el cavall amb l'alumne (backriding) per poder controlar el cap i el tronc amb alumnes amb un trastorn d'equilibri i postural important. Com es treballa des d'una vessant més física és interessant que hi hagi la figura del fisioterapeuta per guiar l'activitat.

El cavall presenta un moviment regular i rítmic que estimula i regula el to muscular a nivell del tronc. Quan el cavall va al pas transmet un moviment pèlvic que és el mateix patró de moviment que el de la marxa humana.

4. BENEFICIS

Un resum dels beneficis del cavall són:

- 1) **àmbit físic i psicomotor:** transmissió del calor corporal que relaxa la musculatura, transmissió d'impulsos rítmics a la columna vertebral provocant control de tronc i de cap, transmissió d'un patró de locomoció equivalent al patró de la marxa humana, millora de l'equilibri, potenciació de la musculatura, millora de la coordinació, reflexos i planificació motora. Millora la respiració i peristaltisme intestinal, etc...
- 2) **àmbit emocional i psicològic:** sentiment de benestar, augment de la confiança, augment de l'interès pel món que l'envolta, resposta davant de situacions de risc, desenvolupar la paciència, control emocional i autodisciplina, etc...
- 3) **àmbit social:** relacions d'amistat, desenvolupament del respecte i l'amor als animals, augment d'experiències positives, etc...
- 4) **àmbit cognitiu i d'aprenentatge:** introducció a la lectura i de conceptes matemàtics, aprenentatge de la seqüenciació d'accions i planificació motora, millora de coordinació oculo-manual, treball de la percepció visoespacial, etc...
- 5) **àmbit de la comunicació:** incrementa la comunicació, millora l'articulació de les paraules, permet introduir nou vocabulari, etc...

5. CRITERIS

Actualment es proposa l'activitat a tots els alumnes de l'escola (excepte en casos concrets de contraindicacions) i es reparteixen les sessions entre els que confirmen que volen fer l'activitat.

Gràcies a l'AMPA i a la Diputació de Girona es segueix realitzant aquesta activitat a un baix cost econòmic pels alumnes.

Sino hi ha cap contraindicació mèdica tots els alumnes poden realitzar l'activitat i ja es planifica segons les seves capacitats i els objectius plantejats.